

wtorek, 27.12.2022

Odpusty - co to takiego

Definicje:

Nauka Kościoła o odpustach jest potwierdzeniem nie tylko nawiązania do śmierci, zmartwychwstania i łączności między Kościołem na ziemi a Kościołem za zasłoną śmierci. Odpowiedź na pytanie, co to jest odpust, znajdujemy w Konstytucji Apostolskiej Pawła VI "Nauka Kościoła o odpustach" ("Indulgentiarum Doctrina" z 1 stycznia 1967 r.) i w opracowanym na jej podstawie przez Penitencjarię Apostolską "Katalogu odpustów" (Enchiridion Indulgentiarum" z 29 czerwca 1968 r.).

Wierzmy, co też potwierdza Katechizm Kościoła Katolickiego, że popełniony grzech pociąga za sobą winę za przekroczenie prawa Bożego lub kościelnego i karę dla wyrównania sprawiedliwości. Na Spowiedzi św. otrzymujemy odpuszczenie winy, a zadana przez kapłana pokuta ma charakter kary, czyli zadośćuczynienia. Odpust polega właśnie na odpuszczeniu - darowaniu przez Boga należnej kary doczesnej za popełnione grzechy, za które na Spowiedzi św. otrzymaliśmy rozgrzeszenie. Ponieważ dotyczy on wyłącznie kary doczesnej, możemy uzyskać go tylko dla siebie lub dla dusz w czyśćcu cierpiących. Zapyta ktoś: jak Kościół może dysponować na ziemi "odpustami w niebie"? Na to pytanie odpowiedzmy "mocniejszym" pytaniem: u jak Kościół może odpuszczać winy: "A ja tobie odpuszczam grzechy: w Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen!?" Przecież większej trzeba władzy mocy do odpuszczenia winy za popełnione grzechy niż do przebaczenia-darowania za nie kary.

I odpuszczenie grzechów-win i darowanie za nie kary należy tylko do Boga Miłosiernego, ponieważ każdy grzech jest obrazą i raną Boga. Już samemu Chrystusowi faryzeusze i uczeni w Piśmie czynili zarzut po odpuszczeniu grzechów i uzdrowieniu paralityka: ""Któż On jest, że śmie mówić bluźnierstwa? Któż może odpuszczać grzechy prócz samego Boga?"... abyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma na ziemi władzę odpuszczania grzechów, rzekł (Jezus) do sparaliżowanego: "Mówię ci, wstań, weź swoje łoże i idź do domu" I natychmiast wstał wobec wszystkich, wziął łoże, na którym leżał, i poszedł do domu, wielbiąc Boga!" (Mk. 5, 21-25).

Tę samą władzę odpuszczania grzechów Zbawiciel przekazał Kościołowi: Apostołom, a potem ich następcom-biskupom i kapłanom. Stało się to po Zmartwychwstaniu, kiedy Jezus przyszedł do Uczniów zgromadzonych w Wieczerniku i powiedział do nich: ""Pokój wam Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam". Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: "Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszczacie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane"" (J 20, 21-23).

Przekazał więc Jezus swojemu Kościołowi władzę odpuszczania "całych" grzechów, a więc zarówno popełnionej winy (przez rozgrzeszenie sakramentalne lub nkt żalu doskonałego), jak też ciężącej kary.

Rodzaje odpustów

Obecnie w nauczaniu Kościoła są tylko dwa rodzaje odpustów: odpust zupełny i odpust cząstkowy. Odpust jest to uchylenie wobec Boga kary doczesnej za grzechy zgładzone już co do winy, której wierny - odpowiednio usposobiony przy zachowaniu pewnych określonych warunków - dostępuje za sprawą Kościoła.

1. Wykluczyć wszelkie upodobania (przywiązania) do jakiegokolwiek grzechu, nawet powszechnego (dyspozycja).
2. Wykonać czynność obdarzoną odpustem.
3. Wypełnić trzy warunki:
 - spowiedź sakramentalna,
 - Komunia Św.,
 - modlitwa w intencji papieża.

Odpusty zupełne, które można uzyskać każdego dnia:

1. Za odprawienie adoracji Najświętszego Sakramentu przez pół godziny. Natomiast za nawiedzenie N. Sakramentu - odpust częstkowy.
2. Za pobożne czytanie Pisma św. przez pół godziny z należnym szacunkiem dla Słowa Bożego i traktowanie tej czynności jako czytanie duchowne. Za każdorazowe czytanie Pisma św. pod tymi samymi warunkami ale przez krótszy czas - odpust częstkowy.
3. Za odprawienie "Drogi Krzyżowej". Warunki:
 - a) trzeba odprawiać to ćwiczenie w miejscu, gdzie jest prawnie założona "Droga Krzyżowa",
 - b) rozmyślać Mękę Pana Jezusa (nie ma konieczności, by treścią rozmyślania były poszczególne kolejne stacje),
 - c) trzeba przechodzić od jednej do drugiej "stacji". Jeżeli "Drogę Krzyżową" odprawia się publicznie i trudno wszystkim przechodzić od stacji do stacji, wystarczy gdy przechodzi przewodniczący tego nabożeństwa, a inni wierni pozostają na swoim miejscu.

wg podanych warunków - zyskuje odpust zupełny, jeśli przynajmniej przez pół godziny odda się pobożnemu czytaniu albo rozważaniu Męki Pana Jezusa.

4. Za odmówienie części Różańca (czyli 5 dziesiątków) w kościele, w publicznej kaplicy, w rodzinie, w społeczności zakonnej, w stowarzyszeniu publicznym. Inne warunki:
 - a) trzeba odmówić 5 dziesiątków bez przerwy,
 - b) do modlitwy ustnej trzeba dodać rozmyślanie tajemnic różańcowych,
 - c) przy publicznym rozważaniu Różańca trzeba zapowiadać odmawiane tajemnice, według przyjętego zwyczaju.

Odpusty zupełne, które można uzyskać w oznaczonych dniach:

1. Za pobożne, publiczne odmówienie hymnu Veni Creator w dniu 1 stycznia i w uroczystość Zesłania Ducha Świętego (odpust częściowy za pobożne odmówienie tego hymnu w inne dni).
2. Za pobożne odmówienie po przyjęciu Komunii św. modlitwy "Oto ja" przed obrazem P. Jezusa Ukrzyżowanego, w każdy piątek Wielkiego Postu (za odmówienie tejże modlitwy w inne dni roku w podobnych warunkach - odpust częściowy).
3. Za pobożne uroczyste odmówienie „Przed tak Wielkim Sakramentem” z wezwaniem i modlitwą w Wielki Czwartek i w uroczystości Bożego Ciała (to samo w innych okolicznościach - odpust częściowy).
4. Za pobożny udział i ucałowanie Krzyża w czasie uroczystości adoracji krzyża w Wielki Piątek.
5. Za odmówienie w jakiegokolwiek używanej formule przyrzeczeń Chrztu Św.:
 - a) w czasie nabożeństwa w Wigilię Wielkanocy (Wielka Sobota),
 - b) w rocznicę swojego chrztu (odpust częściowy w inne dni).
6. Za pobożne, publiczne odmówienie aktu wynagrodzenia "Jezu najśłodszy" w uroczystość N. Serca Pana Jezusa. W inne dni - częściowy.
7. Za pobożne używanie przedmiotu kultu religijnego (krzyża, różańca, szkalperza, medalika) poświęconych przez papieża lub biskupa, oprócz odpustów częściowych, może wierny uzyskać odpust zupełny w uroczystość św. Ap. Piotra i Pawła, gdy nadto odmówi wyznanie wiary w jakiegokolwiek zatwierdzonej formule).
8. Za pobożne publiczne odmówienie aktu oddania się rodzaju ludzkiego Jezusowi Chrystusowi w uroczystość Chrystusa Króla (w inne dni odpust częściowy).
9. Za pobożne nawiedzenie cmentarza wraz z modlitwą za zmarłych, choćby tylko w myśli, w dniach od 1 do 8 listopada zyskać można codziennie odpust zupełny, który można ofiarować jedynie za zmarłych. Za nawiedzenie cmentarza w inne dni - odpust częściowy, który można ofiarować jedynie za zmarłych.
10. Za pobożne nawiedzenie kościoła lub kaplicy w dniu Zaduszny. Odpust ten można zyskać tylko za zmarłych, a przy nawiedzeniu kościoła lub kaplicy trzeba odmówić "Ojcze nasz" i "Wierzę w Boga".
11. Za publiczne odmówienie hymnu "Ciebie Boże wystawiamy" na podziękowanie Panu Bogu za łaski w ostatni dzień roku (na podziękowanie w inne dni roku - odpust częściowy).
12. Za przyjęcie pierwszej Komunii Św., albo za udział w pobożnych ceremoniach pierwszej Komunii św.

- św. po święceniach kapłańskich) i wierni, którzy w niej uczestniczą.
14. W dniu jubileuszu 25, 60 50-lecia święceń kapłańskich może dostąpić odpustu zupełnego kapłan, gdy odnowi wobec Boga przyrzeczenia kapłańskie oraz wierni, gdy uczestniczą we mszy św. celebrowanej przez jubilata.
 15. Za udział z pobudek religijnych w uroczystym nabożeństwie eucharystycznym, odbywanym na zakończenie Kongresu Eucharystycznego.
 16. Za odprawienie Rekolekcji (Adrentowe, Wielkopostne bądź indywidualne lub we wspólnocie) przynajmniej przez 3 pełne dni.
 17. Za udział w uroczystym zakończeniu Misji ludowych, o ile wierni wysłuchał w czasie misji kilka nauk.
 18. Jeśli przyjmuje się z pobożnym usposobieniem błogosławieństwo papieskie, którego udzieli Ojciec Św. "Urbi et Orbi" - nawet przez radio.
 19. Za pobożne nawiedzenie jednej z czterech bazylik większych w Rzymie:
 - w uroczystości Patrona bazyliki
 - w każde święto de praecepto, zgodnie z kanonem 1248 § I
 - raz w roku w jakimś innym dniu wybranym przez wiernego.
 20. Za udział w nabożeństwie porannym lub wieczornym w kościele stacyjnym w Rzymie, w dni oznaczone w mszale rzymskim.
 21. Za udział w nabożeństwie w czasie pasterskiej wizytacji.
 22. Za nawiedzenie kościoła lub ołtarza w dniu jego konsekracji.
 23. Za nawiedzenie kościoła, w którym odbywa się synod diecezjalny.
 24. Za nawiedzenie kościoła parafialnego w dniu święta tytularnego i w dniu 2 sierpnia (M.B. Anielskiej).
 25. Za pobożne nawiedzenie kościoła lub kaplicy zakonnej w dniu święta Założyciela zakonu.
 26. Jeżeli nie ma kapłana, który by udzielił umierającemu sakramentów i odpustu zupełnego w kan. 468 § 2. Kościół może takiej osobie, mocą otrzymaną od Pana Jezusa, udzielić w momencie śmierci takiego odpustu, byleby za życia miał zwyczaj odmawiania jakichkolwiek modlitw. Do uzyskania, tego odpustu chwalebna jest rzeczą posługiwanie się krzyżykiem lub krzyżem.

Nowy wykaz odpustów częściowych

Chcąc korzystać z odpustu częściowego należy zapamiętać trzy ogólne zasady:

1. Wierny dostępuje odpustu częściowego, jeśli w czasie spełnienia swoich obowiązków i w trudach życia wznosi myśli do Boga z pokorną ufnością .dodając jakiś akt strzelisty (wystarczy w myśl bez wypowiedzania słów) np.: "Jezu ufam Tobie", "Maryjo Niepokalana bądź ze mną", "Św. Antoni módl się za nami".
2. Jeżeli powodowany motywem wiary wierny przyjdzie z pomocą potrzebującym współbraciom, pomagając im osobiście lub dzieląc się z nimi swoimi dobrami.
3. Gdy wierny w intencji umartwiania się - odmówi sobie czegoś godziwego a przyjemnego dla siebie. Ta zasada ma zachęcić do praktykowania dobrowolnych umartwień, tak ważnych dla opanowania siebie i rozbudzenia większej miłości Bożej. Warunkiem zyskania tego odpustu jest odmówienie sobie w duchu umartwiania się czegoś co samo w sobie jest godziwe, albo przynajmniej obojętne pod względem moralnym. Np.: uczenie się albo nauczanie katechizmu (odpust dla uczącego się i dla nauczającego),

Przykłady modlitw bardziej znanych, do których odmawiania przywiązane są odpusty cząstkowe :

Anioł Pański, Duszo Chrystusowa, Wierzę w Boga, Psalm 129 (z głębokości) Litanie zatw. dla całego kościoła (obecnie 6). Pomnij o Najdobrotliwsza Panno Mario, Wieczny odpoczynek, Witaj Królowo, Pod Twoją obronę, Ciebie Boga wystawiamy, O Stworzycielu Duchu przyjdź, Magnificat, odmawianie Różańca Św., odprawienie Drogi Krzyżowej, nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, odwiedzenie kościoła lub cmentarza z modlitwą za Ojca św. i zmarłych - za samo uczynienie znaku Krzyża św. "W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego".